

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

15. Singularis cura & industria Religionis, Tyrones suos informandi, Stimulus est observantiæ Regularis. Thema. Filioli mei, quos iterum parturio, dones formatur Christus in vobis. Ad Gal. 4.19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO XV. PRÆLIMINARIS.

De Cura & Industria Societatis JESU,

Quâ Tyrones suos informat, ut genuini Societatis Filii, seu Jesuitæ, & Jesu vitæ conformes evadant.

Tanquam Stimulo quinto decimo huic informationi respondendæ,
& Regulas observandi.

T H E M A.

*Filioli mei quos iterum parturio, donec formetur Christus
in vobis. Ad Gal. 4. 19.*

Aut alterius
Oratio

Agnus Ecclesie Doctor Gregorius, citata S. Pauli verba expendens: *Vide, inquit, Paulum quasi quandam Cervam, quosdam, in partu suo* *agni doloris rugitus emittentem: ait enim Filioli mei quos iterum parturio, &c. Consideremus quæ doloris habuerit, quid laboris, quæ & postquam potuit concepta edere, rursum compulsæ est extincta suscitare.* Ita Gregor. 30. Moral. c. 21. Cervæ diffisilem experiuntur partum, & ut Job. c. 39. 1. Ait in partu rugitus emittit: Ita quoque S. Paulus quodammodo rugiens exclamat: *Filioli mei quos iterum parturio: id est, quos ego per*

evangelium genui Christo in baptismo; sed à Christo & ejus adoptione relapsos ad Judaismo; iterum parturio, ut à Judaismo revocem & Christo denuò pariam; donec Christus formetur in vobis; id est, Christi Fides, Spes, Libertas: ut scilicet non à lege, sed Christo & Christi fide, omnem gratiam, justitiam & salutem expectetis.

Quod fecit & dixit Apostolus Galatis, idem præstat, & merito dicit Novitiis suis JESU Societas: postquam enim isti ut spes est, præciti, prædestinati, vocati, & justificati, & in Societatem recepti sunt, incipit eos parturire; dicens: *Filioli mei quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis: Vos abrenuntiastis mundo, Diabolo & pompis*
ejus,

ejus, ac geniti estis Christo, in baptismo, ejusque formam induistis : hanc verò postmodum peccatis vestris maculastis aut delivistis ; sed nunc vocatos ad me & susceptos iterum parturio, laboro, enitor, ut evadatis vitâ & moribus Christo conformes, veri JESU vitæ Sectatores, ac genuini Filii mei.

Quod quàm sollicitè præstet Societas Mater nostra, quantòque studio connitatur, ut Christus formetur in nobis, quàmque sedulò nos eidem cooperari debeat, in præsentì exhortatione ostendemus.

I. Parturitiò
vovi he-
minis,

I. *Filii mei quos iterum parturio*, O prima mater nostra Societas dum nos in Domum probationis admittit, velut in sinum suum recipit, ut nos parturiat, & è mundanis, religiosos regeneret: nam ut ait A. R. P. Joannes Paulus Oliva lib. 7. *Stromatum*: Sinus Ordinis facti, Domus est probationis, in qua Societatis Filii concresecunt & efformantur. Idque toto biennio; aliis Religiosis, intra claustra manentibus, sufficit annus; nobis in campum contra Dæmonem, carnem, & mundum prodituris, non sufficit; sed biennium omninò necessarium est, in quo concresecamus & efformemur in viros religiosos, donec emissis votis nascamur. Malum proinde signum est, si Novitius ante biennii finem exire gestiat, aut ad finem anhelet; *Va Tyrone*, ait dictus Pater Oliva loc. cit. *si Tyrocinium oderit: parturiri recusat, si ead festinat; abortus autem est festinatus in lucem, imò in sumulum partus: Ex utero transfertur ad sumulum, qui citò erumpit ex utero: Citò languet, qui citò prodit flos.* Ita ille. Non ergo festi-

nandum Novitiis; futura enim ætatis linæ ducuntur in Tyrocinii utero; ne illos veluti præcoces flores tentationis pruina decoquat.

Hoc autem biennio durante: Mater nostra Societas,

Primò: Nos parturit, nos format, nos sicut nutrix nutrit, lacte Doctrinæ Christi, sicut Apostolus ait: *Tanquam nutrix fovet filios suos*, magnâ benignitate & mansuetudine; nos educat, instruit, docet, dolat, superflua instar sculptoris resecat, colores vivos virtutum, instar pictoris, apponit, secundum regulas versat, probat, exercet, & ut milites Tyrones circumagat.

Secundò: Diligentissimè suis proli- bus invigilat, ut eos benè efformet: Instar Struthionis de quo Plinius l. 9. c. 10. refert, quod ova sua spectando & oculis irretortis intuendo fovet: Quot oculis Societas suos Filios aspicit & custodit; non solùm Reëtorum; sed aliorum quoque Officialium oculis? imò tot oculis, quot sunt Novitii?

Tertiò: Instar Gallinæ non calore naturali; sed supernaturali amore pullos suos fovet, sub alas congregat, tepidos excitat, frigidos calefacit, scalpendo & terram unguibus removendo, docet pabulum spirituale querere; contra tentationes Milvorum stygiorum se defendere.

Quartò: Instar Aquilæ: quæ ut dicitur Deut. 32. 11. *Provocat ad volandum pullos suos & expandit alas.* I. Provocat Societas pullos suos ad volandum in cælum pennis meditationis, piis suspiriis, ac motibus anagogicis, seu sursum tendentibus affectibus, ad volandum

ad montem perfectionis, per viam humilitatis, mortificationis, obedientiæ, aliarumque virtutum. 2. Ut docet Ambrusius l. 2. de Salomone, *Aquila pullos suos exponit soli, ut irretitis oculis eum aspiciant, aliàs ut spurios ab ungue dimittit & abjicit*: ita Societas suos Filios exponit Soli Justitiæ Christo Domino, ut meditando, ejus vitam oculis immotis intueantur & imitentur, quod nisi fecerint, velut spurios abjicit. 3. Ut docet S. Hieronymus: *Inter ceteras amantes maximus est aquilarum in pullos amor, amethystum collocant inter pullos, quo omnia venena superentur*. Maximo suos Societas amore complectitur, eisque tradit amethystum timoris Domini, præsentia divini, aliorumque alexipharmacorum, quibus haud difficulter contra peccati venena sese tueantur.

Quintò: Instat Ursæ, quæ ut memorat Aristoteles. l. 7. Histor. animal. c. 17. Parit animal, velut carnem informem, quam linguâ solâ lambendo efformat: Societas, pari modo, proles suas informes, linguâ efformat: carnem & sanguinem his adhaerentem, aut potius eas carni & sanguini nimium agglutinatos linguâ avellit, oculos, manus, pedes, ceteraque membra distinguit; quid enim agit aliud tot exhortationibus, tot conferentiis, tot privatis alloquiis & instructionibus, nisi ut linguâ quasi lambendo efformet, & è mundano religiosum efficiat? nec postvora lambere cessat, sed monet, hortatur, corripit, &c.

Cum ergo tantam optima Mater nostra Societas curam, laborem, industriam & vigilantiam adhibeat? An

non par est, nos quoque pari diligentia instructionem excipere, ad praxin eam redigere, distortos mores corrigere, Matrem nos sic amantem vicissim unicè redamare; beneficia collata agnoscere; ne animi mentis grati notam incurramus, & velut proles spuræ dimittamur? Quod si verò quis, quod abut, è nobis reperitur; qui post tot instructiones, post tot exhortationes, post tot meditationes, aliæque exercitia quotidiana, veterem hominem non exuat; sed maneat in antiqua pelle mundana; an non ejusmodi meritò mater deserat, pro suo non agnoscat, eique ingerat: *Quid ultra debui facere & non feci?*

II. Societas Filios suos non solum parturit, sed etiam nutrit, custodit, formatur, mundat, polit & ornat. Humbertus in Instic. vit. spir. l. 5 c. 2. docet *Novitiorum Magistrum, debere se exhibere Matrem, benignitatem ostendendo, ut eum Tyriones non refugians, sed ad eum tanquam ad sinum Matris recurrant*. Quantâ curâ, vigilantia, suavitate & charitate id præstat benignissima Mater nostra Societas? Quam sedulò nos in Tyrocinio custodit? quam providè & frequenter cibo spirituali nos reficit? quam patienter imbecillitatem nostram sustentat? quam maternè necessaria omnia, sive corpori sive animæ, administrat? quam studiosè nos animat, comit, polit, & exornat?

Verè pater Matris instat, nobis tanquam parvulis, Societas omnem diligentiam & sollicitudinem impendit. Pueri primo & secundo vitæ suæ anno, à tribus periculis probè custodiendi sunt à Matribus; scilicet, ab igne, ab aqua

II.
Educ.
matris

æqua & à fovea. O quoties mitis Mater nostra Societas, nos hortatur ad patientiam & charitatem, contra mala pœna, ne igne iræ bona spiritalia amittam⁹! *Qui impatiens est, sustinebit damnum.* Proverb. 19. 19. O quoties nos monet ad temperantiam, ne in aquam voluptatis nos immergamus! Vult Pharao Parvulos in flumine mergi. Exodi 2. 4. O quoties docet, ut à foveâ illâ nobis caveamus, in quam societate incidimus! *Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo* Eccli 14. 1.

Matribus incumbit parvulos suos mundare à sordibus; quàm sollicitè Tyronibus suis id officii impendit blanda Mater Societas? dum de modo peccata per exhomologefin expiandi, sedulò etudit: dum ad frequentem peccatorum confessionem admittit, ut omni tempore candida sint eorum vestimenta spiritalia. Dum à peccatis in vita seculari perpetratis deterret; ne Tyrones sui serant inter spinas: *Nolite serere super spinas.* Jeremiæ c. 4. Spinæ sunt peccata, quæ pungendo mentem cruciant, crescendo cum segete bonorum operum, eam suffocant & incendio infernali materiam ministrant.

Matres assolent filiis suis crebrò lac, cibumque præbere; ut crescant & augeantur. Quoties Societas Mater liberalissima Tyronibus suis cibum spirituale ministrat? Quot exhortationibus & conferentis quavis hebdomade, quot monitionibus & correctionibus in dies eos denuo reficit? abundè implens illud Christi Domini Mandatum: *Paste agnos meos.* Joan. ult. Tria reperiuntur hominum genera, quæ diu absque cibi

sumptione esse nequeunt, quin graventur: nimirum parvuli pueri, convalescentes à gravi infirmitate, & Itinerantes. Quid sunt Novitii nisi parvuli pueri, nondum primum aut secundum vitæ religiosæ annum egressi; quibus sollicitè præcavendum, ne cibi spiritalis defectu patiantur; & merito conquerendum sit: *Parvuli petierunt panem & non erat qui frangeret eis.* Quid sunt, nisi infirmi non unâ, sed multiplici infirmitate laborantes, idèòque necesse est frequenter eos cibo refici, ut vires resumant. *Cùm acciperet cibum, confortatus est.* Quid sunt, nisi itinerantes, qui longam & arduam viam, in caelestem scilicet Patriam aggressi sunt? idèòque crebrò reficiendi, ne labori succumbant. *Si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in via.* Matth. 16.

Denique Societas instar dulcissimæ matris, Novitiorum suorum, tanquam parvulorum, imbecillitatem supportat, defectus patienter tolerat, in omnibus tentationibus solatium impertit, operi divinæ gratiæ orationibus suis illis impetrat, eos instar virgæ flexilis & curvæ dirigit & inflectit, moribus modestis & religiosis exornat, virtutibus condecorat, nullumque maternæ curæ & providentiæ officium intermittit; ut merito cum S. Augustino asserere valeat Homil. 26. inter 30. *Me putate matrem esse animarum vestrarum, & ita vos velle componere (sicut mater filiam propriis manibus componit & ornat) ut in vobis nec macula, nec ruga possit ante tribunal æterni judicis apparere? Animabus enim vestris, non solum ornamenta, sed etiam medicamenta desiderans*

providere, studio disjuncta consuere, conscissa
 scire, vulnerata curare, abluere sordida,
 reparare perdita, & ea qua sunt integra,
 spiritualibus margaritis exornare.

Tam igitur benevolæ & maternæ
 charitati ac sollicitudini, quàm filiali
 amore, quàm sedulo obsequendi studio,
 nos, Charissimi, respondere & cooperari
 oporteret: ut ab igne, aquâ & foveâ præ-
 dictâ nos custodiamus, animas nostras
 à peccatorum sordibus & spinis emun-
 demus, lac, escâsque spirituales, à matre
 præbitas, avidè arripiamus, atque
 ad allumendum, conservandum, augen-
 dumque omnigenâ virtutis ornatum,
 strenuè collaboremus: idque tamdiu,
 donec formetur Christus in nobis,
 id est, mores, & vita Christi in nobis
 resplendeat.

III.
 Intro-
 ductio for-
 mæ Christi.

III. *Donec formetur Christus in vobis.*
 Id est, donec homo vetus exuatur, &
 induatur Christus, donec veteris Adami,
 seu hominis mundani forma deleatur &
 novi ac spiritualis forma introducatur,
 seu donec in vobis reperiat spiritus
 Christi, vita Christi, mores Christi,
 actiones Christi, virtutes Christi:
 atque ita sitis Christo conformes &
 vivæ ejus imagines, ad Christi proto-
 typone efformatæ, quemadmodû imago,
 sigillo quoque, ceræ exactè imprimi-
 tur. Præclare more suo id elucidat
 S. Ambrosius L. de Isaac & Anima, c. 8.
Ilic (in Cruce, in Baptismo, addo in reli-
 gione) *parturivit te mater tua; ibi renasci-
 mur: Pariuntur enim in quibus Christi
 imago formatur: Unde quoniam formatus
 in sponsa, Christum erat, ait: Pone me ut signa-
 culum super cor tuum, ut signaculum
 super brachium tuum: Signaculum Christus*

in fronte est, ut eum semper conste-
 amur; in corde, ut semper diligamus; in brachio,
 ut semper operemur, ut si fieri potest, tota ejus
 species exprimat in nobis, ipse est signa-
 culum nostrum, quem Pater signavit Deus,
 Hactenus Ambrosius. Christus ergo,
 ut ait S. Doctor, & quidem

Primò. *Est signaculum in ore, ut eum
 semper conste- amur, ipsum laudemus,
 glorificemus, de ipso loquamur,
 non de mundi vanitatibus, 2. Signa-
 culum in fronte est, ut eum non eru-
 bescamus, nec ejus Doctrinam & Evan-
 gelium; quemadmodum Apostolus
 dicebat & exemplo ejus, B. Stanislaï
 Frater Paulus: Non erubescas Evangelium;
 non paupertatem Christi, non mendica-
 te ut Christus, non laborare ut Christus,
 non vilibus vestibus indui, non opera
 humilia exercere, non subijci & obedire.
 Et hoc est non erubescere Evangelium.*

Secundò. *Sigillum Christus in corde
 ut semper eum diligamus: Ut eum semper
 gestemus in memoria, de eo jugiter
 cogitando & in præsentia ejus ambu-
 lando; in intellectu eum magis
 magisque cognoscendo; in voluntate
 ei bene volendo, eum super omnia
 diligendo in spiritu; ex ejus spiritu
 vitam instituendo.*

Tertiò. *Sigillum Christus in opere
 in brachio, in manibus, ut semper ope-
 remur pro Dei gloria; veluti Christus.
 Item in omnibus operibus externis
 Christi mores exprimamus, comedam⁹
 ut Christus, laboremus ut Christus,
 geramus nos modestè in omnibus
 ut Christus, sobriè ut Christus, piè, justè,
 humiliter, manserè, donec integrè &
 non ex parte formetur in nobis Christus.*

Nani

Nam si ex parte, abortus est: Si lingua spirituali careamus, abortus est: Si praxi meditandi, spiritu devotionis, orationis, mortificationis careamus: Si fervore laborandi pro gloria Dei destituti simus, velut homo sine manibus, abortus est, monstrum est, seu ex parte mundanus, ex parte religiosus.

Quapropter ne id accidat; cooperemur strenue cum sollicita matre nostra Societate & hoc biennio laboremus ac in eo toti simus, ut hominem mundanum exuamus, & Christi formam induamus: non anhelemus ad finem, non citius exire optemus, ne floris precocis instar pereamus. Gaudeamus: oculus à matre nostra nobis in bonum nostrum invigilari. Discamus volare

per viam virtutum, aspiciere Solem Justitiae in oratione, carni & sanguini mori, ignis iracundiae, aquae voluptatis, foveae pristinorum peccatorum pericula fugiamus: Alimoniam spiritualis, à matre nostra, Societate J E S U, tam amanter & largiter oblatae, semper esuriam, sitimque praferamus; spinas vitiorum & peccatorum evellamus; ornamenta & cimelia virtutum, nec non antidota morborum nostrorum avidè arripiamus &c. Donec in corde, ore, opere formetur Christus in nobis, ejusque perfecta imago, veluti sigillo in cera, in nobis exprimatur, & dicere queamus cum Apostolo: *Pro ego jam non ego; vivit verò in me Christus.*

EXHOR-